

GAMLE EKSAMENSOPPGAVER, VÅREN 2018 – HØSTEN 2020

FILOSOFI OG ANVENDT ETIKK

NB! Vær oppmerksom på at både emnets innhold og pensumlitteratur kan være endret.

=====
=====

EKSAMENSOPPGAVER EXFAC0008 TEKST OG ARGUMENTASJON

V/18 Eksamensform: Hjemmeoppgave og 4 timers skriftlig

4 timers skriftlig:

Enten

- a) Gjør rede for hva vi mener med "feilslutninger" og karakteriser 2-3 slike.
- b) I Aftenposten lørdag 21. april 2018, s. 6 er det et oppslag om Jagland som leder av Europarådet. Jagland kritiseres for å ikke ha tatt korrupsjonsbeskyldninger i rådet på alvor. Jaglands pressetalsmann Daniel Holtgen sier at den britiske politikeren Liddell-Graingers som kritiserer Jagland, gjør dette for å komme i forkjøpet "svært dårlige og pinlige nyheter om [sin] egen politiske gruppe".

Kommenter det som sies her med utgangspunkt i feilslutningsteorien.

Du må svare på både (a) og (b).

Eller

- a) Gjør rede for hva som menes med "omstøtelige argumenter". Gi eksempler på slike.
- b) Gi en utførlig redegjørelse av analogiargumenter.

Du må svare på både (a) og (b).

H/18 Eksamensform: Hjemmeoppgave og 4 timers skriftlig

4 timer skriftlig

Enten

- a) Gjør rede for hva som menes med problemet om flertydighet ut i fra pensum. Hvordan kan vi unngå problemet når vi skriver?
- b) I Aftenposten onsdag 28.11.2018 sies i en kronikk av historiker M. Tangestuen: "Ingen er tjent med en bok der kilder og aktører skal tilpasses forfatterens hovedbudskap, som om dette er deres eneste funksjon" (s. 24).

Diskuter dette ut i fra argumentasjonsteorien.

Du må svare på både (a) og (b).

Eller

- a) Gjør rede for hva som menes med “logisk gyldighet”, “omstøtelig argument” og “plausibelt argument”. Gi to eksempler på hver av logisk gyldig argument og omstøtelig argument.
- b) Gi en utførlig redegjørelse av analogiargumenter. Gi eksempler

Du må svare på både (a) og (b).

V/19 Eksamensform: Hjemmeoppgave og 4 timers skriftlig

4 timers skriftlig

Enten

Gi en generell redegjørelse av retoriske begreper.

Hvordan vurderer vi bruk av retoriske midler i en vitenskapelig tekst?

Eller

Hva menes med “argument”?

Forklar hva vi mener med “holdbarhetsargument”, “relevansargument”, “avhengige argumenter”, “uavhengige argumentlinjer”, “*pro*-argument” og “*contra*-argument”. Gi minst et eksempel for hver av disse.

EKSAMENSOPPGAVER EXFAC6001 ETIKK DISTRIKTSVARIANTEN

V/18 Eksamensform: 4 timers skriftlig

Enten:

Hva er de viktigste forskjellene mellom konsekvensetikk og dydsetikk? Kan et moralsk forbud mot løgn begrunnes ut fra noen av disse teoriene?

Eller:

Gjør rede for «allmenn lov»- og «formål i seg selv»-formuleringene av Kants kategoriske imperativ. Diskuter hvorvidt det er moralsk tillatt å lyve i lys av begge de to formuleringene. Hvordan vil en utilitarist argumentere når det gjelder spørsmålet om løgn kan forsvares moralsk?

H/18 Eksamensform: 4 timers skriftlig

Enten:

Hva er de viktigste forskjellene mellom konsekvensetikk og dydsetikk? Kan et moralsk forbud mot løgn begrunnes ut fra noen av disse teoriene?

Eller:

Skisser grunntanker i utilitaristisk etikk slik den fremstilles av Bentham. Skisser også grunntanker i Kants etikk. Legg vekt på forskjellen mellom de to teoriene, men forsøk også å drøfte om de har noe felles, for eksempel i sammenligning med tidligere tenkere i pensum.

V/19 Eksamensform: 4 timers skriftlig

Enten:

Er moralske vurderinger basert i følelser eller fornuft? Drøft dette spørsmålet med utgangspunkt i Hume og Kant.

Eller:

Skisser grunntanker i utilitaristisk etikk slik den fremstilles av Bentham. Skisser også grunntanker i Kants etikk. Legg vekt på forskjellen mellom de to teoriene, men forsøk også å drøfte om de har noe felles, for eksempel i sammenligning med tidligere tenkere i pensum.

H/19 Eksamensform: 4 timers skriftlig

Enten:

Hva er de viktigste forskjellene mellom konsekvensetikk og dydsetikk? Kan et moralsk forbud mot løgn begrunnes ut fra noen av disse teoriene?

Eller:

Er moralske vurderinger basert i følelser eller fornuft? Drøft dette spørsmålet med utgangspunkt i Hume og Kant.

V/20 Eksamensform: 4 timers hjemmeeksamen

Enten:

Sammenlign Aristoteles' og Kants etikk, og drøft sterke og svake sider ved begge.

Eller:

"For Sokrates dreier etikk seg om fornuft, mens det for Hume er et spørsmål om følelser." Drøft denne påstanden.

EKSAMENSOPPGAVER FI1000 TEKST OG ARGUMENTASJON

H/19 Eksamensform: Hjemmeoppgave og 4 timers skriftlig

Enten

Gjør rede for analogiargumenter.

Gjør også rede for hvilke kritiske feil som kan behefte ved analogi argumenter.

Eller

Gjør rede for de ulike retoriske midler.

Forklar også hvordan vi vurderer bruken av retoriske midler i akademiske tekster.

V/20 Eksamensform: Hjemmeoppgave og 4 timers hjemmeeksamen

Besvar én av de to oppgavene under.

Enten

Gjør rede for begrepene om logisk gyldig argument og omstøtelig argument. Gi eksempler. Er det en feil at et argument ikke er logisk gyldig? Forklar.

Eller

Gjør utførlig rede for hva slags strukturer det kan være i argumenter for en tese. Gjør også rede for pro og contra argumentasjon. På hvilke måter kan vi argumentere mot en tese?

H/20 Eksamensform: Hjemmeoppgave og 4 timers hjemmeeksamen

Enten

a) Gjør rede for begrepene 'logisk gyldig argument' og 'omstøtelig argument'.

Gi eksempler.

b) Gjør rede for analogislutninger. Gi eksempler.

Du må svare på både (a) og (b).

Eller

a) Hva menes med "feilslutning"? Gi eksempler.

b) Gjør rede for skråplanslutninger.

Er disse alltid problematiske?

Du må svare på både (a) og (b).

EKSAMENSOPPGAVER FI1101 SAMTIDENS FILOSOFI

V/18 Eksamensform: Hjemmeoppgave og 4 timers skriftlig

4 timers skriftlig

Enten:

Hva er kunst? Diskuter dette spørsmålet med utgangspunkt i pensumtekstene av Danto og Kjørup.

Eller:

Gjør rede for skillet John Broome gjør mellom «godhetsplikter» (duties and goodness) og «rettferdighetsplikter» (duties of justice). Drøft i lys av dette skillet hvilket moralsk ansvar regjeringer og privatpersoner har for å bekjempe globale klimaendringer.

H/18 Eksamensform: Hjemmeoppgave og 4 timers skriftlig

4 timers skriftlig

Besvar en av følgende oppgaver:

Enten:

Hva er estetikk? Drøft dette spørsmålet med utgangspunkt i minst tre av tekstene i pensum (Kjørup, Danto, Berleant, Strandhagen, Shusterman).

Eller:

Hva er det filosofiske problemet om personlig identitet? Drøft ulike teorier om hva vi mest grunnleggende er, og hva som gjør at vi fortsetter som samme person (eller ting) over tid. Si noe kort til slutt om de praktiske eller etiske konsekvensene av én eller flere av disse teoriene.

Eller:

Er vi moralsk ansvarlige for våre handlinger? Drøft dette spørsmålet med utgangspunkt i minst to av de følgende hovedposisjoner: libertarianisme, hard determinisme og kompatibilisme.

V/19 Eksamensform: Hjemmeoppgave og 4 timers skriftlig

4 timers skriftlig:

Enten:

Hva er det filosofiske problemet (eller de filosofiske problemene) om personlig identitet? Drøft deretter ENTEN a) Olsons 'too many thinkers'-innvending mot en psykologisk forståelse av personlig identitet ELLER b) Parfitts syn om at 'personal identity is not what matters'.

Eller:

Er vi moralsk ansvarlige for våre handlinger? Drøft dette spørsmålet med utgangspunkt i minst to av de følgende hovedposisjoner: libertarianisme, hard determinisme og kompatibilisme.

H/19

4 timers skriftlig

Besvar én av følgende oppgaver.

ENTEN:

I kap. 1 av sin bok, *Assessment Sensitivity: Relative Truth and Its Applications*, diskuterer John MacFarlane smaksvurderinger, altså slike ytringer som:

(1) 'Dette eplet er velsmakende.' ('This apple is tasty.')

MacFarlane diskuterer blant annet de tre følgende synene på smaksvurderinger:

- a) Objektivisme
- b) Kontekstualisme
- c) Ekspressivisme

Velg minst ett av de tre ovennevnte synene. Forklar kort hva det aktuelle synet går ut på, og gjør rede for noen av de styrkene og svakhetene som MacFarlane mener dette synet kjennetegnes av.

ELLER:

Hva er estetisk erfaring? Drøft dette spørsmålet i lys av Kant, Dewey og Cavell.

ELLER:

Utvikling og bruk av teknologi reiser viktige etiske problemstillinger på ulike områder av anvendt etikk. Ta utgangspunkt i ett eller flere eksempler fra pensum (miljø, bio-/genteknologi, kunstig intelligens), og diskuter etiske problemstillinger av stor samfunnsmessig relevans.

V/20 Eksamensform: Hjemmeoppgave og 4 timers hjemmeeksamen

Svar på én (1) av følgende oppgaver:

ENTEN:

Hva er "estetisk erfaring"? Drøft dette spørsmålet i lys av Kant, Dewey og Cavell.

ELLER:

Hva går et relativistisk syn på sannhet ut på? Hvorfor har et relativistisk syn på sannhet blitt ansett for å være uholdbart?

ELLER:

Hvilke etiske problemstillinger reiser bruk av moderne teknologi? Velg ett eller flere eksempler fra pensumlitteraturen, og diskuter fordeler og ulemper.

H/20 Eksamensform: Hjemmeoppgave og 4 timers hjemmeeksamen

Svar på en av følgende oppgaver:

ENTEN:

Innenfor teorier om personlig identitet, sammenlign metafysisk identitet på den ene siden med praktisk og narrativ identitet på den annen side.

ELLER:

Er estetikk identisk med kunstfilosofi? Drøft dette spørsmålet med utgangspunkt i relevante tekster fra pensum.

ELLER:

Genteknologi, bioteknologi og kunstig intelligens er teknologier som skaper etiske utfordringer, både individuelt og på samfunnsplan. Velg én eller flere teknologier omtalt i pensum, og diskuter grunner for og imot denne teknologien/disse teknologiene.

EKSAMENSOPPGAVER FI1104 NYERE FILOSOFI

V/18 Eksamensform: Hjemmeoppgave og 6 timers skriftlig

6 timers skriftlig

Besvar to av de følgende tre oppgavene:

1. Om dekonstruksjon som metode i filosofi ifølge Derrida
2. Gjør rede for Freges skille mellom mening og betydning (Sinn/Bedeutung; sense/reference). Hvilke problemer prøver Frege å løse med skillet?
3. Carnap mente at spørsmål om eksistens er tvetydige. Hvorfor mente han dette, og hvilke konsekvenser har dette for hans syn på metafysikk?

H/18 Eksamensform: Hjemmeoppgave og 6 timers skriftlig

6 timers skriftlig

Besvar to av følgende tre oppgaver.

1. Gjør rede for hovedtrekkene i Freges og Putnams teorier om mening og referanse. Er teoriene forenlige (med mindre modifikasjoner)? Drøft.

2. Fordommer er nødvendige for at forståelse skal kunne finne sted, mener Gadamer. Beskriv grunntrekkene ved hans hermeneutikk med utgangspunkt i denne påstanden. Diskuter så om denne påstanden også kan sies å uttrykke noe sentralt i Husserls fenomenologi.
3. Er egennavn synonyme med beskrivelser? Drøft ut ifra Russell og Kripke.

V/19 Eksamensform: Hjemmeoppgave og 6 timers skriftlig

6 timers skriftlig:

Besvar *to* av følgende tre oppgaver:

1. Gjør rede for Carnaps begrep «språklig ramme». Kan «hverdagsspråket» (ordenes «hverdagslige bruk», «ordinary language») betraktes som en ramme i Carnaps mening? Drøft.
2. Gjør rede for Habermas' språkfilosofi og forklar hvorfor hans språkfilosofi også er en teori om rasjonalitet. Drøft til slutt svake og sterke sider ved denne teorien, gjerne ved å trekke inn andre filosofer fra pensum (analytiske og/eller kontinentale).
3. Gjør rede for Putnams "tvillingjord"-tankeeksperiment ("Twin Earth"). Hvilke semantiske og metafysiske konklusjoner trekker Putnam på grunnlag av tankeeksperimentet?

H/19 Eksamensform: Hjemmeoppgave og 6 timers skriftlig

6 timers skriftlig

Besvar *to* av følgende tre oppgaver.

1. Hilary Putnam skriver i "The meaning of 'meaning'": "I feel that it [Putnam's reconstruction of the notion of meaning] recovers as much of ordinary usage in common sense talk and in linguistics as one is likely to be able to conveniently preserve."
Beskriv kortfattet Putnams rekonstruksjon av mening (med komponentene i hans «normal form»). I hvilken grad er hans rekonstruksjon forenlig med Wittgensteins hovedidé at et ords mening (i mange tilfeller) er "dets anvendelse i språket"? Drøft.
2. Forståelsen av språklige uttrykk er alltid avhengig av en mer omfattende kontekst (sammenheng). Sammenlign minst to av de fire følgende idéer: Carnaps idé om språklige rammer, Wittgensteins idé om språkspill, Gadamer's idé om hermeneutikk og Habermas' idé om universalpragmatikk.
3. Gjør rede for Freges skille mellom mening og betydning (Sinn/Bedeutung; sense/reference). Hvordan argumenterte Kripke mot Freges teori?

V/20 Eksamensform: Hjemmeoppgave og 6 timers hjemmeksamen

Besvar én av de to oppgavene under.

Enten

Gjør rede for begrepene om logisk gyldig argument og omstøtelig argument. Gi eksempler. Er det en feil at et argument ikke er logisk gyldig? Forklar.

Eller

Gjør utførlig rede for hva slags strukturer det kan være i argumenter for en tese. Gjør også rede for pro og contra argumentasjon. På hvilke måter kan vi argumentere mot en tese?

H/20 Eksamensform: Hjemmeoppgave og 4 timers hjemmeksamen

Besvar *to* av følgende tre oppgaver.

1. Gjør rede for skillet mellom forhåndenværen og tilhåndenværen hos Heidegger.

2. Ifølge Grice, hva er det B implikerer i samtalen under?

A: Hvilken farge har papiret?

B: Det ser rødt ut.

Hvordan oppstår denne implikaturen, ifølge Grice? Hvilken betydning har Grices teori om implikaturer for filosofiske spørsmål om sansing (som eksemplet over berører), for forholdet mellom mening og bruk, eller eventuelt for andre filosofiske spørsmål?

3. Hvilken rolle spiller analytiske sannheter innenfor vår kunnskap eller vitenskap? Diskuter dette spørsmålet med utgangspunkt i synspunktene til de logiske empiristene (generelt), Carnap (spesielt), og/eller Quine.

EKSAMENSOPPGAVER FI1105/FIX1105 ETIKK

V/18 Eksamensform: 4 timers skriftlig

Enten:

Hva er de viktigste forskjellene mellom konsekvensetikk og dydsetikk? Kan et moralsk forbud mot løgn begrunnes ut fra noen av disse teoriene?

Eller:

Gjør rede for «allmenn lov»- og «formål i seg selv»-formuleringene av Kants kategoriske imperativ. Diskuter om det er moralsk tillatt å lyve i lys av begge de to formuleringene. Hvordan vil en utilitarist argumentere når det gjelder spørsmålet om løgn kan forsvares moralsk?

H/18 Eksamensform: 4 timers skriftlig

ENTEN

a. Redegjør for den typen etisk "absolutisme" som Thomas Nagel tar til orde for i sin artikkel om krig og moral ("War and Massacre").

b. Drøft hvorvidt Nagels posisjon kan sies å være uttrykk for en kantiansk pliktetikk (deontologi).

Både a. og b. skal besvares, og teller like mye.

ELLER

Ifølge eksistensialistene er mennesket grunnleggende fritt og velger fritt sine verdier.

Hvordan kan i så fall en eksistensialistisk etikk være mulig? Drøft deretter følgende utsagn:

«På tross av viktige forskjeller, er frihet kjernen både i Simone de Beauvoirs etikk og i Kants etikk.»

V/19 Eksamensform: 4 timers skriftlig

Enten:

Hva utgjør de viktigste forskjellene mellom dydsetikken og det Benn kaller handlingsbaserte etiske teorier som Kants etikk og utilitarismen? Diskuter om et dydsetisk perspektiv kan bøte på eventuelle mangler i de to sistnevnte.

Eller:

Er det umoralsk å bruke mer penger på klær enn hva som strengt tatt er nødvendig for å holde varmen? Drøft dette spørsmålet med utgangspunkt i Singers artikkel «Famine, Affluence, and Morality». Diskuter deretter om et skille mellom plikt (*duty*) og veldedighet (*charity*) innebærer å fraskrive seg ethvert ansvar for dem som lider nød.

H/19 Eksamensform: 4 timers skriftlig

Enten:

Hva er de viktigste forskjellene mellom konsekvensetikk og dydsetikk? Kan et moralsk forbud mot løgn begrunnes ut fra noen av disse teoriene?

Eller:

a. Redegjør for den typen etisk "absolutisme" som Thomas Nagel tar til orde for i artikkelen "War and Massacre".

b. Drøft hvorvidt Nagels posisjon kan sies å være uttrykk for en kantiansk pliktetikk (deontologi).

Både a. og b. må besvares, og teller like mye.

V/20 Eksamensform: 4 timers hjemmeeksamen

ENTEN:

a) Gjør rede for Aristoteles' etikk, og drøft sterke og svake sider ved denne.

b) På hvilke måter kan Kants etikk sies å angå De fire prinsippene for helseetikk?

Både a) og b) må besvares, og teller henholdsvis 2/3 og 1/3 ved sensuren.

Det er et eksamenskrav at besvarelsen baserer seg på pensumlitteraturen, men det er ikke nødvendig å vise til/referere denne på skriftlig eksamensdag i Inspira.

ELLER:

Drøft Nagels artikkel "War and Massacre" i lys av utilitarisme og Kants etikk.

Det er et eksamenskrav at besvarelsen baserer seg på pensumlitteraturen, men det er ikke nødvendig å vise til/referere denne på skriftlig eksamensdag i Inspira.

H/20 Eksamensform: 4 timers hjemmeeksamen

EITHER:

The received view is that moral relativism, interpreted as a normative thesis, contradicts Kant's ethics in fundamental ways. Explain what is meant by that. Of these two theories which one, in your opinion, is the better, and why?

OR:

Jarvis Thomson and Marquis disagree extensively about the ethics of abortion. What strengths and weaknesses do you see in both positions?

Use of literature: It is an examination requirement that the answer is based on the syllabus literature. If this literature is not used / referenced at all, the exam will not be passed. The use of other, quality-assured literature is permitted; however, only as an addition to the syllabus literature, and only to a limited extent, for example Store norske leksikon. It is not possible to use non-peer-reviewed / non-professionally approved websites such as Wikipedia and filosofi.no

EKSAMENSOPPGAVER FI1106 ESTETIKK

V/18 Eksamensform: 4 timers skriftlig

Hva er “estetisk erfaring”? Drøft dette spørsmålet med utgangspunkt i minst tre teoretikere fra pensum.

H/18 Eksamensform: 4 timers skriftlig

Hva er kunst? Drøft spørsmålet i lys av minst tre teoretikere fra pensum.

V/19 Eksamensform: 4 timers skriftlig

Velg én av oppgavene under.

Enten:

- 1) Hvordan kan vi skille mellom god og dårlig kunst? Drøft spørsmålet i lys av minst tre teoretikere fra pensum.

Eller:

- 2) Hva vil det si at kunst er a) selv-refleksiv og b) historisk? Drøft spørsmålet i lys av minst tre teoretikere fra pensum.

V/20 Eksamensform: 4 timers hjemmeksamen

Ifølge Umberto Eco kan kunsten i det moderne karakteres ved sin *åpenhet*. Gjør rede for hva som ligger i begrepet om “det åpne kunstverk”, og forsøk deretter å belyse relevansen av Ecos grunnleggende teser med utgangspunkt i minst tre andre teoretikere på pensum. Ta gjerne utgangspunkt i konkrete kunstnere, forfattere eller kunst i drøftelsen din.

H/20 Eksamensform: 4 timers hjemmeksamen

Hva ligger i Umberto Ecos tese om *det åpne kunstverket*? Drøft deretter hvordan denne åpenheten kommer til uttrykk i minst tre andre teoretikere på pensum. Illustrer gjerne med eksempler.

EKSAMENSOPPGAVER FI1107 LANGUAGE AND REALITY

V/20 Eksamensform: 4 timers hjemmeksamen

Answer **four** (4) of the six questions below.

Note: Because four questions are to be answered (i.e. you have one hour per question available to you), the answers are not expected to be very long: good answers can be anything between 300 and 1000 words in length.

1. What are indexicals, and what characterizes such expressions? In your answer you should present and discuss the main ideas behind Kaplan's account of indexicals.
2. Is there a substantial distinction between semantics and pragmatics? If there is, how do we draw it? How does context-dependence affect how we draw the distinction? (Bonus if you manage to discuss the *relevance theoretic* approach to the semantics-pragmatics distinction).
3. What are the main differences between Quine's notion of radical translation and Davidson's notion of radical interpretation? What role does radical interpretation play in Davidson's theory of meaning? How do Quine's and Davidson's approach to *meaning* differ?
4. What does it mean to say that belief attributions (that is, sentences of the form 'S believes that p') are *non-extensional* contexts? Why does this matter for theories of meaning?
5. *Semantic externalism* is the view that the meanings of at least some linguistic expressions are not wholly determined by the internal properties of the speaker using the expression in question. Explain why Kripke's theory of reference for proper names entails semantic externalism.
6. Suppose we are in the same room, and I say to you: "Can you close the window?". In most circumstances, this interrogative sentence would be intended and understood as a request. Explain why.

H/20 Eksamensform: 4 timers hjemmeksamen
Answer **both** of the two questions below.

1. How are the meanings of the following sentences analyzed in Fregean semantics:
 - (a) Joe is president-elect.
 - (b) Donald does not believe that Joe is president-elect.

Explain then how these two sentences illustrate the distinction between extensional and non-extensional (that is, intensional or hyper-intensional) contexts.

2. Explain how a descriptivist theory of proper names would explain why *you* refer to Joe Biden, when you say "Joe Biden". Then, *using this as an example of a descriptivist explanation*, present Kripke's arguments against descriptivism. Finally, explain how Kripke's theory of proper names would explain the same (that you refer to Biden when you say "Joe Biden").
-
-

EKSAMENSOPPGAVER FI1303 VITENSKAP, KUNNSKAP, PRAKSIS

V/18 Eksamensform: Logikktest, hjemmeoppgave og 6 timers skriftlig

6 timers skriftlig

Svar på to (2) av følgende oppgaver:

1. Hva er et 'Gettier eksempel' og hvordan brukes disse i epistemologi? Forklar hvordan Pritchard argumenterer for sin dydsepistemologi utfra slike eksempler.
2. Gi en kritisk redegjørelse av induksjonsproblemet og Poppers syn på det. Fremstill heretter Poppers falsifikasjonisme og diskuter minst en utfordring for falsifikasjonismen.
3. Hva er moralsk kunnskap? Finnes det? Drøft med utgangspunkt i ulike tekster fra pensum (oppgaven kan ta forskjellige vinklinger).
4. Er vitenskapelig kunnskap objektiv? Kan eller bør det være det? Drøft med utgangspunkt i ulike tekster fra pensum (oppgaven kan ta forskjellige vinklinger).

V/19 Eksamensform: Logikktest, hjemmeoppgave og 6 timers skriftlig

6 timers skriftlig:

1. Radikal skeptisisme hevder at vi ikke kan vite noe om den ytre verden. Forklar hvordan skeptikere bruker skeptiske hypoteser for å argumentere for synet, og gjør rede for ett mulig motargument til skeptisisme.
2. Hva er etisk kunnskap? Finnes den? Drøft med bakgrunn i ulike tekster fra pensum.
3. Gjør rede for begrepene «oppmerksomhet» («attentiveness») hos Molander og «sensibilitet» hos Nortvedt & Grimen, og hvordan disse kan koples til «knowing how»/kunnskap i handling.
4. Gjør rede for hva Lewens kaller «den pessimistiske induksjonen» og hvorfor vi likevel kan være optimister om vitenskapens fremskritt. Er hans argument overbevisende? Drøft.

H/19 Eksamensform: Logikktest, hjemmeoppgave og 6 timers skriftlig

6 timers skriftlig:

Besvar *to* av følgende fire oppgaver:

1. Forklar hva som menes med termene *realisme* (eller *objektivism*), *anti-realisme* og *relativisme*. Gi deretter en drøftelse av ENTEN vitenskapelig oppfatninger ELLER etiske oppfatninger i lys av disse begrepene.
2. Gjør rede for Skjervheims kritikk av «objektivism». Kan vitenskapene om menneskene helt unngå objektivering (i Skjervheims betydning)? Drøft.
3. Gjør rede for kunnskapsformen «knowing how» med referanse til Gilbert Ryle. Drøft deretter forholdet mellom «knowing how» og «virtue epistemology».
4. Gjør rede for hvorfor sann oppfatning om noe er nødvendig, men ikke tilstrekkelig, for viten (påstandskunnskap). Drøft deretter hvorvidt sann, *begrunnet*, oppfatning er nødvendig eller tilstrekkelig for viten.

V/20 Eksamensform: Hjemmeoppgave og 6 timers hjemmeeksamen

Ta kontakt med instituttet.

EKSAMENSOPPGAVER FI1401 FILOSOFIHISTORIE I

V/18 Eksamensform: Hjemmeoppgave og 4 timers skriftlig

4 timers skriftlig

Enten:

Gjør rede for Aristoteles' lære om sjelen slik han framstiller den i *De Anima*. Hvilken forbindelse er det mellom teorien om handling som vi finner i *Etikken* og læren om sjelen? Drøft.

Eller:

Om skeptisismeproblemet hos Descartes og Hume.

H/18 Eksamensform: Hjemmeoppgave og 4 timers skriftlig

4 timers skriftlig

Enten:

Hva er et menneske? Gjør rede for Aristoteles, Descartes og Hume sine oppfatninger om hva som kjennetegner et menneske. Diskuter sterke og svake sider ved de enkeltes syn. Kom i den forbindelse inn på måten de skiller mellom mennesker og (andre) dyr.

Eller:

Framstill og drøft de viktigste argumentene for sjelens udødelighet i Platons dialog *Faidon*. Hvilket av disse finner du selv mest overbevisende?

V/19 Eksamensform: Hjemmeoppgave og 4 timers skriftlig

4 timers skriftlig

Enten:

Framstill og drøft Sokrates' tanker om sjelens udødelighet i *Faidon*-dialogen bl.a. i lys av argumentene om "samklang" og om "vesensegenskaper".

Eller:

Gjør rede for Aristoteles' menneskesyn i lys av *Om sjelen* og *Etikken*. Drøft så den rolle biologi spiller i forklaringen av mennesket.

H/19 Eksamensform: Hjemmeoppgave og 4 timers skriftlig

Enten:

Både Platon og Descartes har et dualistisk syn på hva et menneske er. Gjør rede for deres respektive syn med utgangspunkt i originaltekstene i pensum, og vurder så likheter og forskjeller mellom de to. Drøft deretter Descartes' syn, med spesiell vekt på å få fram problematiske sider ved dette.

Eller:

Er det et motsetningsforhold mellom følelser og fornuft? Diskuter dette spørsmålet med utgangspunkt i Aristoteles' *Etikk* og Humes drøfting av moral i *Treatise*.

V/20 Eksamensform: Hjemmeoppgave og 4 timers hjemmeeksamen

Enten:

Gi en framstilling av Platons dualisme slik vi finner den i *Faidon* og redegjør for hvilke konsekvenser det får for hans syn på erkjennelse. Sammenlign deretter med det synet på erkjennelse som Descartes presenterer i *Meditasjoner*, og hans versjon av dualismen.

Eller:

Gjør rede for Aristoteles' dygdsetikk med utgangspunkt i *Den nikomakiske etikk* og Nussbaums tekst på pensum.

H/20 Eksamensform: Hjemmeoppgave og 4 timers hjemmeeksamen

Enten:

Dualistiske menneskesyn der man skiller mellom sjel og kropp har vært populære opp gjennom historien. Gi en rask skisse av hva som kjennetegner et dualistisk menneskesyn og drøft så problemer ved slike syn med utgangspunkt i relevante tekster på pensumlisten.

Eller:

«Veien innover er samtidig veien utover». Gjør rede for Descartes syn på erkjennelse i *Meditationes* og Humes syn på erkjennelse i *Treatise* og ta deretter stilling til om de ville være enig i dette utsagnet. Hva ville Platon ha svart?

EKSAMENSOPPGAVER FI1402 FILOSOFIHISTORIE II

V/18 Eksamensform: Hjemmeoppgave og 4 timers skriftlig

4 timers skriftlig

Enten:

Kant og Nietzsche har ulik oppfatning av hva som kjennetegner det moralske og hvordan vi filosofisk bør tilnærme oss det. Drøft forskjeller og likheter mellom de to når det gjelder dette, med utgangspunkt i Kants Grunnlegging til moralens metafysikk og Nietzsches Moralens genealogi.

Eller:

Gjør rede for Marx' teori om menneskelig fremmedgjøring og hans syn på hva som kjennetegner et godt menneskelig liv. Drøft deretter forholdet mellom frihet og fremmedgjøring, gjerne også med utgangspunkt i andre tenkere på pensum.

H/18 Eksamensform: Hjemmeoppgave og 4 timers skriftlig

4 timers skriftlig

Enten:

Begrepet frihet er viktig både for Kant, Hegel og Marx. Velg minst to av disse tenkerne og diskuter, med grunnlag i pensum, hvilken rolle frihet spiller i deres teorier om menneskelig liv og aktivitet (handling).

Eller:

Gjør rede for Nietzsches hovedprosjekt i moralens genealogi. Drøft så positive og negative sider ved det han kaller slavemoral.

H/19 Eksamensform: Hjemmeoppgave og 4 timers skriftlig

4 timers skriftlig

Enten:

Tanken om at mennesket realiserer seg gjennom en historisk utviklingsprosess er sentral for mange tenkere. Vis hvordan en slik tanke kommer til uttrykk og argumenteres for hos minst to av tenkerne vi har på pensum.

Eller:

«All filosofi er egentlig praktisk filosofi». Drøft dette utsagnet med utgangspunkt i Kant, Hegel og Marx.

V/20 Eksamensform: Hjemmeoppgave og 4 timers hjemmeeksamen

Enten:

Om mennesket som fornuftsvesen i lys av Kant og Hegel.

Eller:

«Krigen er alle tings far», Heraklit. Velg minst to av følgende filosofer: Locke, Hegel, Marx, Nietzsche, og drøft hvordan de ville stille seg til dette utsagnet.

EKSAMENSOPPGAVER FI5205 CORPORATE RESPONSIBILITY AND ETHICS

V/18 Eksamensform: Hjemmeoppgave

Exam essay topics spring 2018

Length of essay: 10 -12 pages in 12 p Times New Roman, 1,5 spacing.

Choose one of the following two topics:

Give an account of Robert Solomon's (1992) Aristotelian approach to business ethics, and discuss whether this approach can be useful in the work against corruption in business.

OR

Explain the distinction between implicit and explicit CSR (Matten and Moon, 2009).

According to Matten and Moon, an increasing number of companies chooses an explicit CSR strategy. Discuss the reasons behind this development, and find one or two examples of companies with an explicit CSR strategy.

H/18 Eksamensform: Hjemmeoppgave

Exam essay topics autumn 2018

Length of essay: 10 -12 pages in 12 p Times New Roman, 1,5 spacing.

I. Interpret and discuss the following question by reference to Milton Friedman's article The Social Responsibility of Business is to Increase its Profits, and Archie B. Carroll's The Pyramid of Corporate Social Responsibility: Toward the Moral Management of Organizational Stakeholders:

Is it fair to hold corporations socially responsible the same way we hold persons responsible?

Or

II. Multinational corporations have been accused of taking part in a "race to the bottom" (see for instance Scherer & Palazzo's literature review The New Political Role of Business in a Globalized World). The objective of the race would be to move business activities to locations on the globe where regulation of working conditions is minimal and wages are lower than in other countries also competing to host the new activity. To counter detrimental social effects of this trend of global bargaining, Dirk Matten and Andrew Crane propose a new concept of corporate citizenship. Explain their position with reference to how they establish the concept (its relation to rights)

Explain, further, how their proposed conception diverges from the traditional concept of corporate citizenship found in literature on corporate responsibility (referred to by Michael E. Porter and Mark R. Kramer in their paper).

V/19 Eksamensform: Hjemmeoppgave

Exam essay topics spring 2019

Length of essay: 10 -12 pages in 12 p Times New Roman, 1,5 spacing.

I. Interpret and discuss the following question by reference to Milton Friedman's article The Social Responsibility of Business is to Increase its Profits, and Archie B. Carroll's The Pyramid of Corporate Social Responsibility: Toward the Moral Management of Organizational Stakeholders:

Is it fair to hold corporations socially responsible the same way we hold persons responsible?
Or

II. Multinational corporations have been accused of taking part in a "race to the bottom" (see for instance Scherer & Palazzo's literature review The New Political Role of Business in a Globalized World). The objective of the race would be to move business activities to locations on the globe where regulation of working conditions is minimal and wages are lower than in other countries also competing to host the new activity. To counter detrimental social effects of this trend of global bargaining, Dirk Matten and Andrew Crane propose a new concept of corporate citizenship. Explain their position with reference to how they establish the concept (its relation to rights).

Explain, further, how their proposed conception diverges from the traditional concept of corporate citizenship found in literature on corporate responsibility (referred to by Michael E. Porter and Mark R. Kramer in their paper).

H/19 Eksamensform: Hjemmeoppgave

Length of essay: 10 -12 pages in 12 p Times New Roman, 1,5 spacing.

Choose *one* of the following two topics:

1. "The Guidelines for observation and exclusion from the Government Pension Fund Global," are internationally well known for setting a baseline for what is non-acceptable behavior of companies. Choose one or two of the a) – f) in 'Section 3. Criteria for conduct-based observation and exclusion of companies' and discuss these in light of two different normative ethical theories as presented by Crane et al. (2019, chapter 3). In your opinion, should the Guidelines' Section 3 be understood primarily in light of one ethical theory, or should there be flexibility in applying different ethical principles in the implementation of these Guidelines.
2. Explain the distinction between implicit and explicit CSR (Matten and Moon, 2009). According to Matten and Moon (2008), an increasing number of companies chooses an explicit CSR strategy. Discuss the reasons behind this development and find one or two examples (not HÅG and Hydro) of companies with an explicit CSR strategy. What can be negative implications in a society where business in general exert a high degree of explicit CSR?

V/20 Eksamensform: Hjemmeoppgave

Exam essay topics spring 2020.

Length of essay: 10 -12 pages in 12 p Times New Roman, 1,5 spacing.

Choose *one* of the following two topics:

2. "The Guidelines for observation and exclusion from the Government Pension Fund Global," are internationally well known for setting a baseline for what is non-acceptable behavior of companies. Choose one or two of the a) – f) in 'Section 3. Criteria for conduct-based observation and exclusion of companies' and discuss these in light of two different normative ethical theories as presented by Crane et al. (2019, chapter 3). In your opinion, should the Guidelines' Section 3 be understood primarily in light of one ethical theory, or should there be flexibility in applying different ethical principles in the implementation of these Guidelines?
3. Explain the distinction between implicit and explicit CSR (Matten and Moon, 2009). According to Matten and Moon (2008), an increasing number of companies chooses an explicit CSR strategy. Discuss the reasons behind this development and find one or two examples (not HÅG and Hydro) of companies with an explicit CSR strategy. What can be negative implications in a society where business in general exert a high degree of explicit CSR?

H/20 Eksamensform: Hjemmeoppgave

Length of essay: 10 -12 pages (4000 - 4800 words) in 12 p Times New Roman, 1,5 spacing.

1. Explain the distinction between implicit and explicit CSR according to Matten and Moon (2008) and explain why, in their opinion, an increasing number of companies choose an explicit strategy. Discuss reasons for this development and find one or two examples* of companies with an explicit strategy. What might be some implications (positive and/or negative) of businesses exerting a high degree of explicit CSR?

*not HÅG or Hydro.

2. Some theorists have argued for 'political CSR' (e.g. Scherer & Palazzo, 2010) or proposed the concept of Corporate Citizenship (e.g. Matten & Crane, 2005) as more suitable than traditional CSR.

What is 'corporate citizenship'? How is it justified and what might it entail? Discuss potential strengths and weaknesses of this position. What might be some implications (positive and/or negative) of corporate citizenship or political CSR in practice? To aid in the analysis, use one or two examples* of your choosing.

*Examples may include companies, industries or geographical areas (e.g. country or region).